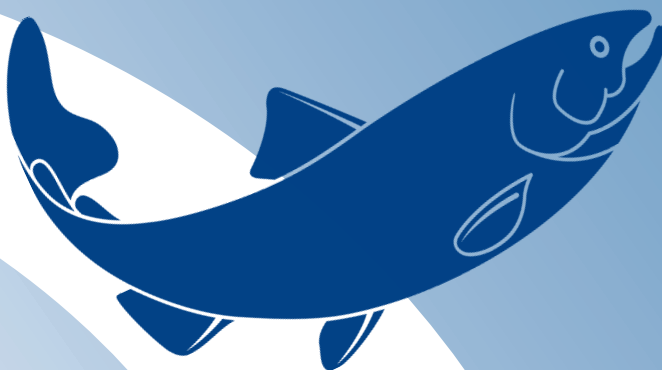

ÅTGÄRDSPROGRAM

Bottenhavets vattendistrikt

2009 – 2015

Rapportnr: 2010:2
ISSN: 1403-624X

Titel: Åtgärdsprogram Bottenhavets vattendistrikt 2009-2015

*Utgivare: Vattenmyndigheten i Bottenhavets vattendistrikt
vid Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Tryckeri: Tabergs Tryckeri, januari 2010*

Innehållsförteckning

Läsanvisning.....	7
1. Åtgärder som behöver vidtas av myndigheter och kommuner i Bottenhavets vattendistrikt.....	9
2. Åtgärder mot miljöproblemen.....	14
2.1. Försurning	15
2.1.1. Genomförda och pågående åtgärder	17
2.1.2. Åtgärdsbehov för att nå miljökvalitetsnormerna.....	18
2.1.3. Åtgärder för att nå miljökvalitetsnormerna.....	19
2.1.4. Effekter av åtgärder.....	20
2.2. Övergödning	21
2.2.1. Genomförda och pågående åtgärder	23
2.2.2. Åtgärdsbehov för att nå miljökvalitetsnormerna.....	24
2.2.3. Åtgärder för att nå miljökvalitetsnormerna.....	25
2.2.4. Effekter av åtgärder.....	28
2.3. Miljögifter	30
2.3.1. Genomförda och pågående åtgärder	32
2.3.2. Åtgärdsbehov för att nå miljökvalitetsnormerna.....	33
2.3.3. Åtgärder för att nå miljökvalitetsnormerna.....	34
2.3.4. Effekter av åtgärder.....	37
2.4. Främmande arter.....	38
2.4.1. Genomförda och pågående åtgärder	40
2.4.2. Åtgärdsbehov för att nå miljökvalitetsnormerna.....	40
2.4.3. Åtgärder för att nå miljökvalitetsnormerna.....	41
2.4.4. Effekter av åtgärder.....	42
2.5. Fysiska förändringar.....	43
2.5.1. Genomförda och pågående åtgärder	45
2.5.2. Åtgärdsbehov för att nå miljökvalitetsnormerna.....	48
2.5.3. Åtgärder för att nå miljökvalitetsnormerna.....	50
2.5.4. Effekter av åtgärder.....	53
2.6. Vattenuttag.....	54
2.6.1. Genomförda och pågående åtgärder	54
2.6.2. Åtgärdsbehov för att nå miljökvalitetsnormerna.....	54
2.6.3. Åtgärder för att nå miljökvalitetsnormerna.....	54
2.6.4. Effekter av åtgärder.....	56
2.7. Skydd av dricksvatten	57
2.7.1. Genomförda och pågående åtgärder	57
2.7.2. Åtgärdsbehov för att nå miljökvalitetsnormerna.....	57
2.7.3. Åtgärder för att nå miljökvalitetsnormerna.....	57
2.7.4. Effekter av åtgärder.....	60
2.8. Klimatförändringar, vattenresurser, översvämningar och torra	61
2.8.1. Genomförda och pågående åtgärder	61
2.8.2. Åtgärdsbehov för att nå miljökvalitetsnormerna.....	61
2.8.3. Åtgärder för att nå miljökvalitetsnormerna.....	61
2.8.4. Effekter av åtgärder.....	62
2.9. Övriga åtgärder	63
3. Konsekvensanalys för åtgärder i Bottenhavets vattendistrikt.....	65
3.1. Styrmedel.....	65
3.2. Försurning	67
3.2.1. Nollalternativ	67

3.2.2. Konsekvensanalyserade åtgärder	67
3.2.3. Kostnader och nyttor	67
3.2.4. Styrmedel, befintliga och nya	69
3.3. Övergödning	70
3.3.1. Nollalternativ	70
3.3.2. Konsekvensanalyserade åtgärder	70
3.3.3. Kostnader och nyttor	71
3.3.4. Styrmedel, befintliga och nya	72
3.4. Miljögifter	73
3.4.1. Nollalternativ	73
3.4.2. Konsekvensanalyserade åtgärder	73
3.4.3. Kostnader och nyttor	73
3.4.4. Styrmedel, befintliga och nya	74
3.5. Främmande arter	75
3.5.1. Nollalternativ	75
3.5.2. Konsekvensanalyserade åtgärder	75
3.5.3. Kostnader och nyttor	75
3.5.4. Styrmedel, befintliga och nya	76
3.6. Fysiska förändringar	77
3.6.1. Nollalternativ	77
3.6.2. Konsekvensanalyserade åtgärder	78
3.6.3. Kostnader och nyttor	79
3.6.4. Styrmedel, befintliga och nya	80
3.7. Vattenuttag och skydd av dricksvatten	82
3.7.1. Nollalternativ	82
3.7.2. Konsekvensanalyserade åtgärder	82
3.7.3. Kostnader och nyttor	82
3.7.4. Styrmedel, befintliga och nya	83
3.8. Övriga åtgärder	84
4. Sammanfattning av konsekvenser av åtgärdsprogrammet	85
4.1. Pågående åtgärder i Bottenhavets vattendistrikt - kostnader	86
4.2. Fördelningseffekter	87
4.3. Jämförelse mellan nollalternativet och åtgärdsprogrammet inom vattenförvaltningen	88
Förklaringar av termer och begrepp	90

Bilagor

Bilaga 1. Metodbeskrivning	98
1. Försurning	98
1.1. Kartläggningsmetod	98
1.2. Beräkning av åtgärdsbehov och kostnader	99
2. Övergödning	100
2.1. Kartläggningsmetod	100
2.2. Beräkning av åtgärdsbehov och kostnader	101
3. Miljögifter	103
3.1. Kartläggningsmetod	103
3.2. Beräkning av åtgärdsbehov och kostnader	104
4. Främmande arter	104
4.1. Kartläggningsmetod	104
4.2. Beräkning av åtgärdsbehov och kostnader	104
5. Fysiska förändringar	105

5.1. Kartläggningsmetod	105
5.2. Beräkning av åtgärdsbehov och kostnader	106
6. Vattenuttag	108
6.1. Kartläggningsmetod	108
6.2. Beräkning av åtgärdsbehov och kostnader	109
7. Skydd av dricksvatten	109
7.1. Kartläggningsmetod	109
7.2. Beräkning av åtgärdsbehov och kostnader	109
8. Administrativa kostnader	110
Bilaga 2. Administrativa kostnader	111
Beräkningsmetod	111
Grundläggande och kompletterande åtgärder	111
Styrmedelsåtgärder	111
Sammanfattning	119

Åtgärdsprogram för Bottenhavets vattendistrikt 2009 - 2015

Vattenmyndigheten för Bottenhavets vattendistrikt har beslutat om detta åtgärdsprogram den 15 december 2009, enligt 5 kap 5 § miljöbalken och 6 kap 1 § förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön (VFF).

Syftet med åtgärdsprogrammet är att se till att de miljö kvalitetsnormer som har föreskrivits för vattendistriktets vattenförekomster uppfylls senast den 22 december 2015, eller vid den senare tidpunkt som Vattenmyndigheten beslutat. Vattenmyndighetens beslut om miljö kvalitetsnormer för Bottenhavets vattendistrikt är kungjort genom föreskrifter i Länsstyrelsen i Västernorrlands läns författningssamling.

Av åtgärdsprogrammet framgår det vilka åtgärder som behöver vidtas och när samt vilken myndighet eller kommun som behöver vidta respektive åtgärd. Detta redovisas i kapitel 1. Åtgärderna avser såväl styrmedel, fysiska åtgärder, planeringsunderlag som stödjande insatser för att uppnå en effektiv och flexibel vattenförvaltning, vilka även ska utgöra grund för andra åtgärder.

Åtgärdsprogrammet redovisar åtgärdernas relation till miljöproblemen samt en konsekvensanalys. Åtgärdsprogrammets mål är att påverka statusen på vattenresurser och vattenkvalitet.

Vattenmyndigheterna och länsstyrelserna har statusklassificerat alla vattenförekomster och angett vilka miljöproblem som är orsaken till att vattenförekomsterna riskerar att inte klara miljö kvalitetsnormerna. Åtgärdsprogrammet är i huvudsak inriktat mot dessa vattenförekomster, och det åligger myndigheter och kommuner att genomföra åtgärder för att klara miljö kvalitetsnormerna. För många vattenförekomster behöver myndigheter och kommuner genomföra kompletterande undersökningar för att klarlägga åtgärdsbehovet. Vattenmyndigheten konstaterar att det behövs ett omfattande arbete av både myndigheter och kommuner för att omsätta vattenförvaltningens åtgärdsprogram i operativa åtgärder för att klara miljö kvalitetsnormerna.

Vattenmyndigheten har genomfört en miljöbedömning av åtgärdsprogrammet, enligt 6 kap 11 § miljöbalken. I miljöbedömningen ingår det en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) enligt 6 kap 12 § miljöbalken.

Detta beslut har föregåtts av samråd enligt 5 kap 4 § miljöbalken. De synpunkter som har framkommit under samrådet kring förslagen till åtgärdsprogram och miljökonsekvensbeskrivning har sammanställts enligt bestämmelserna i 6 kap 16 § miljöbalken i en särskild sammanställning (se Särskild sammanställning).

Läsanvisning - åtgärdsprogram i Bottenhavets vattendistrikt

Syftet med denna anvisning är att ge läsaren en sammanfattande vägledning för innehållet i de olika dokumenten som relaterar till åtgärdsprogrammet för Bottenhavets vattendistrikt och hur dokumenten hänger ihop.

Var börjar man?

Åtgärdsprogrammet är utformat på distriktsnivå med underlag från olika huvudavrinningsområden. Åtgärdsprogrammet avser att ge en tydlig bild av bindande uppdrag till myndigheter och kommuner och möjliga åtgärder för att nå miljökvalitetsnormerna. Åtgärderna sammanställs ur ett regionalt perspektiv där de tillsammans med konsekvensanalysen ger en samlad bild av miljöproblemen och kostnaderna för åtgärder i vattendistriktet .

Vattendistriktet

För att få en helhetsbild av åtgärdsprogrammet börjar man sin läsning i distriktsdokumentet för Bottenhavets vattendistrikt. Det inledande kapitel 1 innehåller tidpunkter för när åtgärder ska vara påbörjade/avslutade och en numrerad lista av juridiskt bindande åtgärder riktade till myndigheter och kommuner.

Kapitel 2 beskriver kopplingen mellan uppdragen till myndigheter och kommuner och möjliga åtgärder för att nå miljökvalitetsnormerna. Kapitel 2 innehåller

- en inledande text där Vattenmyndighetens syn på åtgärdsprogrammet redovisas
- en beskrivning av genomförda och pågående åtgärder i vattendistriktet
- en beskrivning av det återstående åtgärdsbehovet
- tabeller för respektive miljöproblem som kopplar ihop åtgärder i det inledande kapitlet med exempel på fysiska åtgärder och utredningsbehov. Tabellerna redovisar också de åtgärder som ingår i konsekvensanalysen.
- en bedömning av de förväntade effekterna av åtgärder

I konsekvensanalysen (kapitel 3) redovisas faktiska kostnader och nyttor i termer av förändrat miljötillstånd under de år som åtgärdsprogrammet ska genomföras. De skattade effekterna av åtgärdsprogrammet vägs också mot ett nollalternativ, det vill säga den förväntade utvecklingen om man avstår från att genomföra programmet och där all verksamhet fortsätter som tidigare. Slutligen redovisas en sammanfattning av faktiska kostnader och nyttor i termer av förändrat miljötillstånd under de år som åtgärdsprogrammet ska genomföras (kapitel 4). Här redovisas också sammanfattande kostnader för pågående åtgärder i Bottenhavets vattendistrikt. Sist i dokumentet finns en lista som förklarar många av de svåra ord och begrepp som finns i texterna.

Huvudavrinningsområdet

Den som är intresserad av mer detaljer om åtgärderna i ett visst huvudavrinningsområde kan läsa om detta i en särskild delområdesrapport. Det finns 8 delområdesrapporter som berör grundvatten, sjöar och vattendrag och en särskild rapport för Bottenhavets kustvatten. Delområdesrapporterna beräknas vara tillgängliga från och med den 1 maj 2010.

Delområde	Huvudavrinningsområden
Norra Ångermanlands skogsvatten	Leduån (31), Lögdeälven (32), Husån (33), Gideälven (34), Idbyån (35), Moälven (36), Nätraån (37) samt kustavrinningsområdena 30/31 (del av), 31/32, 32/33, 33/34, 34/35, 35/36 och 36/37.
Ångermanälven	Ångermanälven (38), Gådeån (39), Vapstälven (115) samt kustavrinningsområdena 37/38 och 38/39.
Indalsälven	Indalsälven (40), kustavrinningsområdena 39/40, 40/41 samt fjällavrinningsområdet 114/115 (Stjördalselva).
Ljungan	Selångersån (41), Ljungan (42), Nean (114) samt kustavrinningsområdena 41/42 och 42/43.
Hälsinglands skogsvattendrag	Gnarpsån (43), Harmångersån (44), Delångersån (45), Nianån (46), Norralaån (47) samt kustavrinningsområdena 43/44, 44/45, 45/46 och 46/47.
Ljusnan	Ljusnan (48), Göta älv (108), Glomma (113) samt kustavrinningsområdena 47/48 och 48/49.
Gästriklands skogsvattendrag	Skärjån (49), Hamrångeån (50), Testeboån (51), Gavleån (52) samt kustavrinningsområdena 49/50, 50/51, 51/52 och 52/53.
Dalälven	Dalälven (53) samt del av kustavrinningsområdet 53/54.

I delområdesrapporterna finns mer ingående information om åtgärder för olika miljöproblem. Vill man veta hur Vattenmyndigheten har bedömt miljötillståndet i en specifik sjö eller i något närliggande vattendrag finns även information i Vattenmyndighetens databas på nätet, www.viss.lst.se, eller i vattenkartan, www.vattenkartan.se.

1. Åtgärder som behöver vidtas av myndigheter och kommuner i Bottenhavets vattendistrikt

För att miljö kvalitetsnormerna ska uppnås krävs att myndigheter och kommuner senast den 22 december 2012 har vidtagit de åtgärder som beslutats i detta åtgärdsprogram. Åtgärderna är antingen kontinuerliga eller engångsinsatser. I flera fall innebär de krav på utredningar som ska leda till faktiska åtgärder i vattenförekomster. De faktiska åtgärderna ska leda till att miljö kvalitetsnormerna uppnås senast det år som är angivet i beslutet (2015, 2021 eller 2027) om miljö kvalitetsnormer. De faktiska åtgärderna kan påbörjas med omedelbar verkan, men det krävs inte att de är fullt ut genomförda den 22 december 2012.

Myndigheter och kommuner

1. Samtliga **myndigheter** och **kommuner** som omfattas av detta åtgärdsprogram behöver den 28 februari varje år rapportera till Vattenmyndigheten vilka åtgärder som genomförts under föregående kalenderår i syfte att säkerställa att miljö kvalitetsnormerna som har föreskrivits för vattenförekomster inom myndighetens eller kommunens verksamhetsområde uppnås. Rapporteringen ska påbörjas år 2011. Utveckling av rapporteringen sker i samverkan med Vattenmyndigheten.

Naturvårdsverket

2. **Naturvårdsverket** behöver, efter samråd med länsstyrelserna, ta fram underlag för, och utveckla föreskrifter och/eller andra styrmedel så att utsläppen av kväve och fosfor från avloppsreningsverk reduceras till de ytvattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status på grund av övergödning.

3. **Naturvårdsverket** behöver, efter samråd med länsstyrelserna, ta fram underlag för, och utveckla föreskrifter och/eller andra styrmedel så att utsläppen av kväve och fosfor från enskilda avlopp reduceras till de ytvattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status på grund av övergödning.

4. **Naturvårdsverket** behöver ta fram underlag för, och utveckla föreskrifter och/eller andra styrmedel för vattenrelaterad miljöövervakning och recipientkontroll så att all sådan övervakning uppfyller tydliga och gemensamma krav med avseende på kvalitet, tillgänglighet, spårbarhet och jämförbarhet samt för vad som i övrigt krävs enligt förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön.

5. **Naturvårdsverket** behöver, efter samråd med **Kemikalieinspektionen, Sveriges Geologiska Undersökning, Fiskeriverket, Skogsstyrelsen** och **Statens Jordbruksverk**, förbättra kunskapsunderlaget om de prioriterade ämnenas förekomst och miljöeffekter samt de särskilda förorenande ämnenas förekomst och effekt på den ekologiska statusen för att utveckla föreskrifter och/eller andra styrmedel för att minska effekterna av dessa ämnen, särskilt i de vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå god kemisk status eller god ekologisk status.

6. **Naturvårdsverket** behöver utveckla det nationella systemet med datavärddar så att de omfattar de kvalitetsfaktorer och den påverkansdata som är av betydelse för vattenförvaltningen.

7. **Naturvårdsverket** behöver, efter samråd med **Fiskeriverket** och **länsstyrelserna**, ta fram underlag för, och anpassa den nationella kalkningsplanen till att omfatta de vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status på grund av antropogent orsakad försurning.

8. **Naturvårdsverket** behöver i sitt arbete med bidrag till att åtgärda föroreningsskadade mark- och vattenområden särskilt prioritera de områden som läcker prioriterade ämnen eller särskilda förorenande ämnen, till vattenförekomster som därför inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god kemisk status eller god ekologisk status.

Sveriges Geologiska Undersökning (SGU)

9. **Sveriges Geologiska Undersökning** behöver ta fram kartunderlag som anger åkermarkens erosionskänslighet och risken för höga förluster av fosfor, särskilt vid vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status.

10. **Sveriges Geologiska Undersökning** behöver ta fram hydrogeologiskt kartunderlag, av relevans för vattenförvaltningens behov, som anger grundvattenförekomsternas flödesförhållanden och utbytet mellan grundvatten och ytvatten, särskilt för områden med vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god kemisk status eller god ekologisk status.

11. **Sveriges Geologiska Undersökning** behöver fortsätta arbetet med att insamla information om befintliga vattentäkter med ett uttag större än 10 m³/dygn eller som försörjer fler än 50 personer samt avgränsa betydande grundvattenförekomster.

12. **Sveriges Geologiska Undersökning** behöver, efter samråd med länsstyrelserna, ta fram underlag om grundvatten som visar på påverkan på terrestra och akvatiska ekosystem, särskilt för områden med vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status.

Banverket

13. **Banverket** behöver ta fram kunskapsunderlag och genomföra åtgärder för att undanröja eller motverka vandringshinder och dagvattens påverkan på yt- och grundvatten, särskilt i områden med vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status eller god kemisk status.

Boverket

14. **Boverket** behöver, efter samråd med **Naturvårdsverket**, **Sveriges Geologiska Undersökning**, **Riksantikvarieämbetet** och **länsstyrelserna**, utveckla kunskapsunderlag samt råd och anvisningar för den svenska samhällsplaneringen för genomförande av vattenförvaltningens miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram.

Fiskeriverket

Fiskeriverket bistår övriga myndigheter som omfattas av detta åtgärdsprogram med de åtgärder som framgår av övriga punkter.

Statens Jordbruksverket

15. **Statens Jordbruksverk** och **länsstyrelserna** behöver prioritera sin rådgivning inom miljöområdet i ett avrinningsområdesperspektiv till jordbruksföretag inom områden med vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status eller god kemisk status.

16. **Statens Jordbruksverk** behöver, efter samråd med **Naturvårdsverket** och **Fiskeriverket**, ta fram underlag för, och utveckla föreskrifter och/eller andra styrmedel med syfte att minska jordbrukets inverkan på vattenkvaliteten, särskilt i områden med vattenförekomster som riskerar att inte uppnå god ekologisk status eller god kemisk status.

17. **Statens Jordbruksverk** och **länsstyrelserna** behöver, efter samråd med **Naturvårdsverket** och **Kemikalieinspektionen**, prioritera sina insatser för att minska riskerna med och användningen av växtskyddsmedel i områden med vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status eller god kemisk status.

Kammarkollegiet

18. **Kammarkollegiet** behöver, efter samråd med **Naturvårdsverket**, **Fiskeriverket** och **länsstyrelserna**, ta fram underlag och strategier med syfte att åtgärda vandringshinder, regleringar, vattenhushållningsfrågor och andra fysiska ingrepp som påverkar vattenförekomster så att de inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status eller god ekologisk potential.

Kemikalieinspektionen

Kemikalieinspektionen bistår övriga myndigheter som omfattas av detta åtgärdsprogram med de åtgärder som framgår av övriga punkter.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

19. **Myndigheten för samhällsskydd och beredskap** behöver, efter samråd med **Naturvårdsverket** och **länsstyrelserna**, utveckla riktlinjer för undersökande övervakning för inträffade olyckor, naturliga och andra, som kan påverka vattenförekomsternas ekologiska, kemiska eller kvantitativa status.

Riksantikvarieämbetet

20. **Riksantikvarieämbetet** och **länsstyrelserna** behöver ta fram underlag för vilka vattenmiljöer och vattenanläggningar som har särskilt stort kulturmiljövärde i, eller i anslutning till, vattenförekomster där det behöver vidtas åtgärder i syfte att uppnå god

ekologisk status eller god kemisk status.

Skogsstyrelsen

21. **Skogsstyrelsen** behöver, efter samråd med **Naturvårdsverket** och **Fiskeriverket**, ta fram underlag och utveckla föreskrifter och/eller andra styrmedel för ändamålsenliga skydds zoner och andra skyddsåtgärder intill vattenförekomster så att god kemisk status och god eller hög ekologisk status bibehålls eller uppnås.

Livsmedelsverket

22. **Livsmedelsverket** behöver, i samråd med **Sveriges Geologiska Undersökning**, ta fram underlag och utveckla föreskrifter och/eller andra styrmedel för övervakning av råvatten för alla dricksvattentäkter i vattenförekomster där det samlade uttaget är större än 10 m³/dygn eller försörjer fler än 50 personer.

Statistiska Centralbyrån

23. **Statistiska Centralbyrån** behöver tillhandahålla samhällsekonomisk statistik på avrinningsområdesnivå med relevans för vattenförvaltningens behov.

Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut (SMHI)

24. **Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut** behöver ta fram hydrologisk information på vattenförekomstnivå med relevans för vattenförvaltningens behov.

25. **Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut** behöver ta fram klimatprediktioner på avrinningsområdesnivå som underlag för bedömning av effekter på ekologisk status till följd av förändrade höga och låga flöden.

26. **Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut** behöver ta fram fysikalisk och hydrografisk information som beskriver vattenomsättningen i kustområden med relevans för vattenförvaltningens behov.

Vägverket

27. **Vägverket** behöver ta fram kunskapsunderlag och genomföra åtgärder för att undanröja eller motverka vandringshinder och vägdagvattens påverkan på yt- och grundvatten, särskilt i områden med vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status eller god kemisk status. Vägverket behöver även verka för att andra väghållare tar fram motsvarande kunskapsunderlag och genomför åtgärder.

Länsstyrelserna

28. **Länsstyrelserna** behöver göra en översyn och vid behov verka för omprövning av befintliga tillståndspliktiga verksamheter, enligt 9 och 11 kap miljöbalken, vilka kan ha en inverkan på vattenmiljön, särskilt i områden med vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status eller god kemisk status.

29. **Länsstyrelserna** behöver säkerställa att verksamhetsutövare genomför nödvändig egenkontroll och har de kontrollprogram som behövs för att möjliggöra en bedömning av verksamheternas inverkan på ekologisk, kemisk och kvantitativ status i vattenförekomster.

30. **Länsstyrelserna** behöver upprätta en plan för sitt åtgärdsarbete med prioritering av avrinningsområden med vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status eller god kemisk status.

31. **Länsstyrelserna** behöver i sitt arbete med att åtgärda föroreningsskadade mark- och vattenområden, särskilt prioritera de områden som läcker prioriterade ämnen eller särskilda förorenande ämnen, till vattenförekomster som därför inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god kemisk status eller god ekologisk status.

Kommunerna

32. **Kommunerna** behöver, inom sin tillsyn av verksamheter och föroreningsskadade områden som kan ha negativ inverkan på vattenmiljön, prioritera de områden med vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status eller god kemisk status.

33. **Kommunerna** behöver ställa krav på hög skyddsnivå för enskilda avlopp som bidrar till att en vattenförekomst inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status.

34. **Kommunerna** behöver inrätta vattenskyddsområden med föreskrifter för kommunala dricksvattentäkter som behövs för dricksvattenförsörjningen, så att dricksvattentäkterna långsiktigt bibehåller en god kemisk status och god kvantitativ status.

35. **Kommunerna** behöver tillse att vattentäkter som inte är kommunala, men som försörjer fler än 50 personer eller där vattenuttaget är mer än 10 m³/dag, har god kemisk och kvantitativ status och ett långsiktigt skydd.

36. **Kommunerna** behöver utveckla sin planläggning och prövning så att miljö kvalitetsnormerna för vatten uppnås och inte överträds.

37. **Kommunerna** behöver, i samverkan med länsstyrelserna, utveckla vatten- och avloppsvattenplaner, särskilt i områden med vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status, god kemisk status eller god kvantitativ status.